

PIERWSZY KROK DLA WODORU

Wodorowe podróże z LOTOS- em

Marek Foltynowicz
Doradca dyrektora ds. wodoru
Listopad 2019, Wwa

Dlaczego Grupa LOTOS SA i wodór ???

- **Przemysłowe instalacje produkcji wodoru metoda reformingu parowego**
  - Rafineria obecnie posiada zdolności produkcyjne ok 13500 kg/h – zdolności produkcyjne instalacji wytwarzających wodór są wykorzystywane całkowicie i instalacje pracują na obciążeniach projektowych.
  - W 2018-19 planowane jest uruchomienie dodatkowych zdolności produkcyjnych ok. 1000 kg/h. (pogłębienie odzysku wodoru z gazów rafineryjnych).
  - W 2018 planowane jest zwiększenie produkcji wodoru o kolejne 2500 kg/h (instalacja produkcji wodoru, w ramach EFRA).
- **Lider projektu HESTOR – magazynowanie energii w postaci wodoru**
- **Operator sieci stacji paliw**
- **Promotor rozwiązań innowacyjnych i proekologicznych – paliwa alternatywne**
- **Beneficjent programu CEF – dofinansowanie projektu PureH2**

PURE H₂- mały krok dla LOTOS- u olbrzymi krok dla Polski!

1. Pierwsza w Polsce decyzja inwestycyjna wprowadzająca czysty wodór do sprzedaży w transporcie!
2. Pierwsza w Polsce instalacja oczyszczania wodoru zintegrowana ze stacją tankowania!
3. Pierwsza w Polsce stacja tankowania i dystrybucji wodoru w Gdańsku!
4. Pierwsza stacja tankowania wodoru w Warszawie!
5. Pierwszy czysty, wodorowy korytarz transportowy z Warszawy nad Morze Bałtyckie na *HEL*!

Podróż tysiąca mil zaczyna się od jednego kroku

Konfucjusz

PURE H2 - HYDROGEN PURIFYING UNIT AND FILLING INFRASTRUCTURE

Projekt dofinansowany w ramach:

- ❖ Connecting Europe Facility (CEF)- Transport Sector
- ❖ Innovation and Networks Executive Agency (INEA)

Projekt realizowany w konsorcjum:

- ❖ Grupa LOTOS S.A. - lider
- ❖ LOTOS Paliwa S.A.

Wartość dofinansowania:

1 983 504 EUR

**Dostępność wodoru 5.0:
Grudzień 2021**

Gdańsk:

- Lokalizacja Rafineria:
Instalacja oczyszczania wodoru.
- Lokalizacja ul. Benzynowa:
Stacja tankowania- pojazdy osobowe i autobusy
Stacja dystrybucji wodoru.

Warszawa:

- Lokalizacja ul. Łopuszańska:
Stacja tankowania- pojazdy osobowe i autobusy

Gdańsk ul. Benzynowa- Warszawa ul. Łopuszańska:

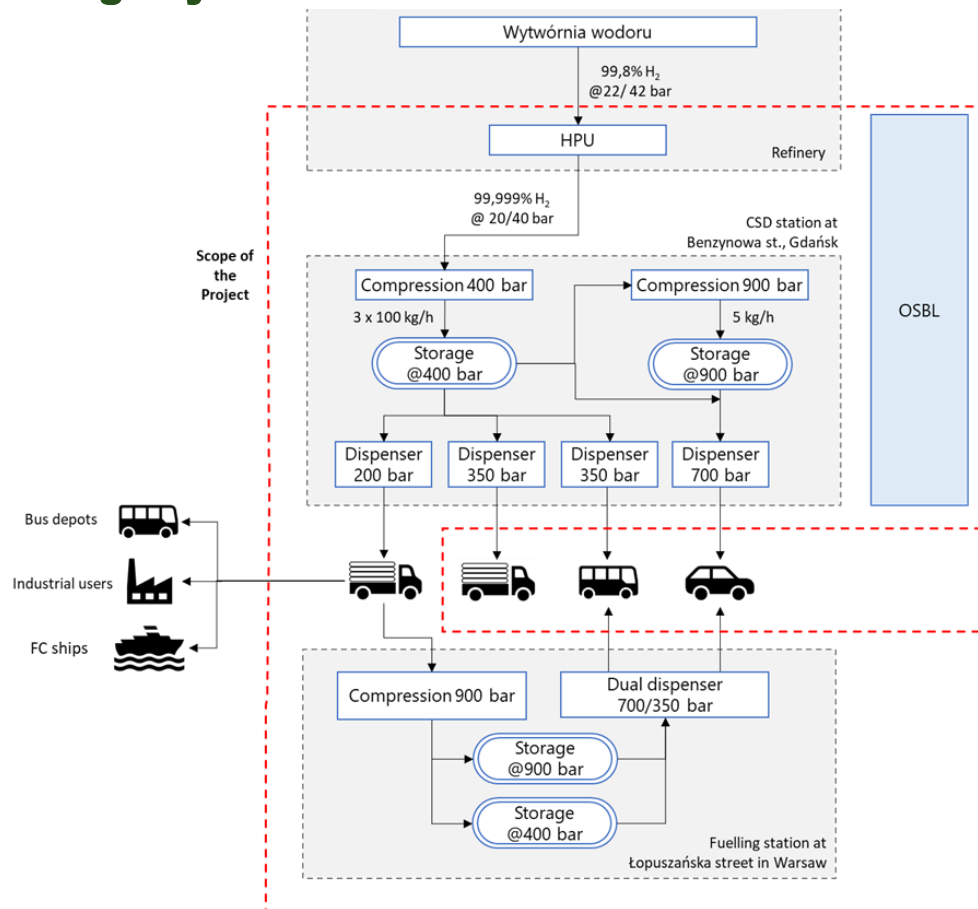
S7 = 340 km

A1+A2 = 420 km

Frankfurt nad Odrą- Warszawa ul. Łopuszańska:

A2 = 420 km

PURE H2 schemat ogólny

Bariery wykorzystania wodoru w transporcie

1. Brak organizacji podlegającej jednemu z ministerstw celem opracowania i nadzorowania wdrażania programu wodoryzacji gospodarki w tym zarządzanie funduszami celowymi
2. Brak polskich uregulowań prawnych ds. wodoru
3. Brak dedykowanych programów i form dofinansowania pojazdów i infrastruktury wodorowej(program pilotażowy).
4. Brak infrastruktury wodorowej skutkującej niskim zainteresowaniem potencjalnych odbiorców wodoru zakupem pojazdów wodorowych.

Dzieje się

Jest powołany przy Ministerstwie Energii Zespół Roboczy ds. Strategicznej Analizy Rozwoju Gospodarki Wodorowej w Polsce

Jest w ramach NCBiR projekt Gospostrateg „Strategia rozwoju gospodarki w obszarze technologii wodorowych” 2020

Jest przegląd uregulowań prawnych Klaster technologii wodorowych

Jest Fundusz Transportu Niskoemisyjnego – brak rozporządzeń

Z inicjatywy Grupy LOTOS w roku 2017 założono Klaster technologii wodorowych i czystych technologii węglowych

KLASTER
WODOROWY

sescom

BIPRORAF

wysokie
napiecie.pl

99
RENT

REGIONALNA
IZBA
GOSPODARCZA
POMORZA

GDYNIA
moje miasto

NEXUS®
CONSULTANTS

ASE®
Automatic Systems Engineering

PGNiG

MGS LAW

usługa Gdańska

Gdańskie
Autobusy
i Tramwaje

PROGRAM

BLOK 1: REJESTRACJA I PRZYWITANIE GOŚCI

09:00-09:45 Rejestracja uczestników
09:45-10:00 Prezentacja Klastera Technologii Wodorowych i Czystych Technologii Węglowych

BLOK 2: REGULACJE PRAWNE ORAZ PRZYSZŁOŚĆ WODORU W POLITYCE UE

10:00-10:20 Rozmowa z Patrykiem Demianem, wiceprezesa zarządu ds. Innowacji i Innowacji Grupy Lotos SA
10:20-10:40 Hydrogen in energy systems: Legislation, markets needs and standardisation
Dimitris Katsas, European Commission, Directorate-General Joint Research Centre
10:40-11:00 H₂GO – technologie wodorowe, nowe możliwości i obecne barierę
Dr Marcin Błaszczak, Instytut Energetyki
11:00-11:30 Przerwa kawowa

BLOK 3: TECHNOLOGIE WODOROWE

11:30-11:45 Podjęcie tematu interakcyjnego w współpracy między Polakami i Niemcami w dziedzinie technologii wodorowych
11:45-12:00 Rozprawy o instalacji wodorowych, partner w doborze zaopatrzenia przez wyspecjalizowane firmy
Konrad Górecki, Akademia Inżynierii, Automatic Systems Engineering / West Technology & Trading Polska
12:00-12:20 Hydrogen infrastructure for heavy duty vehicle and cars
H2 Hydrogen / Jasper Frøgaard Andersen
12:20-12:40 Nowoczesne aplikacje związane z wodorem w technologiach Air Liquide
Air Liquide / Grzegorz Niedzielski
12:40-13:00 Wdrożenie stacji paliw – technologie Linde
Linde Gas Polska / Marek Górecki
13:00-14:00 Lunch

BLOK 4: WODÓR W ENERGETYCE

14:00-14:20 Technologie wodorowe w gospodarstwie – możliwości i potencjał
Joanna Podgórska, PGNiG SA
14:20-14:40 Review of world and european hydrogen initiatives in transport and energy sectors
Hydrogenious / Gas Verkeuren
14:40-15:00 Enhancement of Fuel flexibility of Industrial Gas Turbines by Development of Innovative
Hydrogen Combustion Systems
Karlshofen Gas Turbine Europe GmbH / Dr.-Ing. Axelstein Tietze
15:00-15:20 Power-to-X, coupling of power, fuels, chemicals: perspective for hydrogen and e-fuels production
Innovatus Power, Siemens AG
15:20-15:40 Przerwa kawowa

BLOK 5: WODÓR W TRANSPORTYCE

15:40-16:00 Wprowadzenie do prezentacji – rozmowa z Prof. Głuchą z Instytutu Transportu Samochodowego
16:00-16:20 Wodor jako paliwo napędowe
Stefano Carandini, Wärtsilä Italia S.p.A.
16:20-16:40 Oferta autobusów wodorowych URBUS
Karlshofen Gas Turbine Europe GmbH / Dr.-Ing. Axelstein Tietze
16:40-17:00 Vision of hydrogen as an alternative fuel and its place in the Daimler Group's strategy for the
mobility of the future
Andreas Kersch, Pressen Zarządu Daimler Polska Sp. z o.o.
17:00-17:20 Case study: Riga
Ainars Štefāns, Chairman of the Board, Latvian Hydrogen Association
18:00-22:30 Networking

3rd PTCHET 2020 on Oct.6th,
2020 in Gdynia

